

Obsah

Předmluva	5
Slovo na úvod	6
1. ETIKA	7
1.1 Úvodní zamyšlení	7
1.2 Pojem etiky	7
1.3 Význam a úloha etiky	8
2. NA ČEM JE „POLOŽENA“ ETIKA	10
2.1 Obecnost mravních norem jako jeden z etických problémů	10
2.1.1 Subjektivní a objektivní poznání skutečnosti	10
2.1.2 Mravní pravidla a normy	11
2.1.3 Objektivní platnost mravních norem	12
2.1.4 Poznání přirozeného mravního zákona a jeho neměnnosti	12
2.1.5 Zlaté pravidlo	13
3. DOBRO A ZLO JAKO SKUTEČNOST	15
3.1 Pojem dobra a zla	15
3.2 Původ dobra a zla	16
3.3 Náklonnost k dobru a zlu	17
3.4 Proces vzniku zla v nitru člověka	18
3.5 Překonání zla	20
4. PODSTATA LIDSKÉHO SKUTKU	22
4.1 Rozumový prvek v lidském skutku	23
4.2 Projev vůle v lidském skutku	24
4.2.1 Vztah rozumu a vůle	24
4.2.2 Svoboda vůle a volby	25
4.2.3 Některé omyly ve svobodě volby	26
4.2.4 Lidský skutek „vnitřně špatný“	27
4.3 Překážky svobodného rozhodování	28
4.3.1 Situační překážky	29
4.3.2 Trvající překážky	34
5. ZÁKON JAKO DÁRCE MRAVNÍCH NOREM	36
5.1 Vznik zákona	36
5.2 Zákony, které ovlivnily svět	37
5.3 Odůvodnění mravních norem	39
5.3.1 Přirozený mravní zákon	40

5.3.2 Svědomí	41
5.4 „Pozitivní“ lidské zákony	46
5.4.1 Zákony dané společností	47
5.4.2 Definice zákona	48
5.5 „Pozitivní“ Boží zákon	49
6. IDEÁL A JEHO USKUTEČŇOVÁNÍ	53
6.1 Ideál jako opěrný bod na cestě k utváření osobnosti	53
6.2 Stupnice hodnot	54
6.3 Různost mravních ideálů v antice	57
6.3.1 Sokrates – Poznej sám sebe	57
6.3.2 Platon – Ctnost je krása a síla duše	58
6.3.3 Aristotelova etika ctnosti	59
6.3.4 Zenon z Kitia a apatheia	59
6.3.5 Epikuros ze Samu a požitek	60
6.3.6 Ježíš Kristus a učení lásky	61
6.4 Etické ideály současnosti	62
6.4.1 Machiavelismus	63
6.4.2 Egoistický hédonismus	64
6.4.3 Utilitaristická morálka	65
6.4.4 Komunistická morálka	67
6.4.5 Existencialistická etika	68
7. MOTIVACE LIDSKÉHO JEDNÁNÍ ZÁKLADNÍ MOTIVY	71
7.1 Vášeň	72
7.1.1 Pojem vášni a vztah k lidskému skutku	73
7.1.2 Vášeň a motivy	74
7.2 Klasické rozdělení vášni	75
7.2.1 Láska	75
7.2.2 Omyly v pojmání lásky	76
7.2.3 Láska jako vášeň	77
7.2.4 Láska a přátelství	77
7.2.5 Žárlivost	78
7.2.6 Nenávist	79
7.2.7 Touha a žádostivost	80
7.2.8 Odpor a hrůza	81
7.2.9 Radost a slast	82
7.2.10 Smutek	83
7.2.11 Naděje	84
7.2.12 Zoufalství	84
7.2.13 Odvaha	85
7.2.14 Obava	86
7.2.15 Hněv	87

8. CTNOST (ZDATNOST).....	89
8.1 Pojem ctnosti.....	89
8.2 Rozlišení ctností.....	90
8.3 Střed ctnosti.....	91
8.4 Osobní a společenská hodnota ctností.....	92
8.5 Mravní ctnosti podle Platona.....	93
8.6 Jednotlivé mravní ctnosti.....	94
8.6.1 Moudrost a rozvážnost.....	94
8.6.2 Statečnost a trpělivost.....	96
8.6.3 Uměřenost a zdrženlivost.....	97
8.6.4 Spravedlnost a její porušení.....	98
8.7 Sociální ctnosti.....	99
8.7.1 Pravda a pravdomluvnost.....	99
8.7.2 Zdvořilost.....	101
8.7.3 Optimismus.....	101
9. NEŘEST (NECTNOST).....	103
9.1 Pýcha.....	103
9.2 Lenost.....	104
9.3 Závist.....	104
9.4 Hněv.....	105
9.5 Lakota.....	105
9.6 Nestřídmost.....	105
9.7 Sexuální nezdrženlivost.....	106
10. OSOBNOST A JEJÍ RŮST.....	107
10.1 Rozvoj osobnosti.....	107
10.1.1 Rozvoj osobnosti v čase: dětství a dospívání.....	108
10.1.2 Rozvoj osobnosti v dospělost a zralost.....	109
10.2 Úrovně rozvoje osobnosti.....	110
10.2.1 Biologický základ osobnosti.....	111
10.2.2 Citová úroveň osobnosti.....	111
10.2.3 Racionální úroveň osobnosti.....	112
10.2.4 Morální úroveň osobnosti.....	112
Stručný nástin života některých citovaných autorů.....	115
Jmenný rejstřík.....	122
Věcný rejstřík.....	123
O autorovi.....	128
Literatura.....	129